

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом № 7910 від «15» липня 2020

в.о. ректора П. Ю Курмаєв

**ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ІНСТИТУЦІЙНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ
УМАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

Умань – 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (далі – Положення) визначає основні поняття, завдання, принципи його наповнення і функціонування та регламентує основні засади управління Інституційним репозитарієм УДПУ.

1.2. Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (далі – Репозитарій) – це електронний архів, що накопичує, систематизує, зберігає документи наукового, освітнього та методичного призначення, створені працівниками будь-якого структурного підрозділу УДПУ, аспірантами чи студентами університету, шляхом їх архівування та самоархівування, а також надає до них постійний безкоштовний повнотекстовий доступ через Інтернет. Репозитарій є частиною загальної електронної колекції Наукової бібліотеки університету.

1.3. Інституційний репозитарій з доменним ім'ям – euspuir.udpu.org.ua має скорочену назву eUSPUiR, яка є аббревіатурою повної назви електронного репозитарію Уманського державного педагогічного університету англійською мовою: Electronic Uman State Pedagogical University Institutional Repository.

1.4. Функціонування репозитарію здійснюється відповідно до чинного міжнародного, загальнодержавного законодавства:

- Закону України «Про авторське право і суміжні права» (№ 3793-12 від 23.12.1993), що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори;

- Закону України «Про Національну програму інформатизації» (№ 74/98-ВР зі змінами ВВР від 16.12.12 р.);

- Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2006–2016 роки» (№ 537-У), які визначають стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно- культурної та іншої діяльності;

- Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-18 від 04.08.2015 р.);

- Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах», який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї (№ 80/94-ВР від 09.06.2004).

1.5. Доступ до репозиторію в Інтернет-мережі:
<https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/>

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

2.1. Автор – фізична особа, котра своєю творчою працею створила твір, і якій належить виняткове право щодо матеріалу, відповідно до Цивільного

кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права» чи договору.

2.2. Відкритий доступ – безкоштовний повнотекстовий доступ користувачів до матеріалів, розміщених у мережі Інтернет, з правом читати, завантажувати, копіювати, розповсюджувати, друкувати та посилатися на тексти.

2.3. Депозитор – особа, яка здійснює архівування матеріалів в репозитарії.

2.4. Матеріали – те, що створено автором або авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: літературно-письмові твори – книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо; ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; аудіовізуальні; твори образотворчого мистецтва; фотографічні твори; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

2.5. Репозитарій (електронний архів) – це місце, де зберігаються і підтримуються різні дані.

2.6. Інституційний репозитарій відкритого доступу – мережевий сервіс для зберігання, систематизації та поширення матеріалів у цифровому вигляді, з метою надання установою інформації її працівникам та іншим зацікавленим особам.

2.7. Авторський договір (договір приєднання) – договір, умови якого встановлено Університетом і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п. 1 ст. 634 Цивільного кодексу України).

2.8. Самоархівування – самостійне розміщення автором, який зареєстрований адміністратором Репозитарію, власного матеріалу.

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ РЕПОЗИТАРІЮ

3.1. Мета Репозитарію – нагромадження, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальної продукції університетської спільноти, надання відкритого доступу до неї засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

3.2. Завдання Репозитарію:

- забезпечення місця і способу централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів матеріалів;
- сприяння зростанню популярності університету через представлення його наукової продукції у глобальній мережі;
- збільшення цитованості наукових публікацій працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою Інтернету;

– створення надійної і доступної системи обліку публікацій наукових робіт науково-педагогічних працівників університету, аспірантів, студентів.

3.3. Функції репозитарію:

– наукова, спрямована на вдосконалення науково-дослідницького процесу;

– навчальна, яка передбачає покращення ефективності навчального процесу;

– довідково-інформаційна, спрямовану на задоволення інформаційних запитів з різних галузей знань;

– функція зберігання, яка полягає у поповненні бібліотечного фонду оригінальними електронними документами, електронними копіями друкованих видань та їх довготривалому зберіганні.

3.4. У репозитарії розміщують свої матеріали науково-педагогічні працівники, аспіранти та студенти.

4. УПРАВЛІННЯ РЕПОЗИТАРІЄМ

4.1. Загальне управління eUSPUIR здійснює Науково-технічна рада Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

4.2. Відділ науково-технічного розвитку та європейської інтеграції університету виступає координатором процесу створення Репозитарію.

4.3. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує фахівець відділу науково-технічного розвитку та європейської інтеграції.

4.4. Усі суперечливі питання стосовно внесення або вилучення документів із Репозитарію, кола осіб, які можуть розміщувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує Науково-технічна рада.

5. СТРУКТУРА ТА МАТЕРІАЛИ РЕПОЗИТАРІЮ

5.1. Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини є універсальним за змістом зібранням. Структура eUSPUIR визначається Науково-технічною радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. У разі необхідності за рішенням Ради його структура може трансформуватися, зокрема створюватися нові колекції тощо.

5.2. Репозитарій наповнюється науковими, науково-методичними, навчальними матеріалами, при створенні яких використовувалися ресурси університету (кадрові, матеріально-технічні, фінансові, іміджеві тощо). Зокрема у формуванні Репозитарію можуть бути використані:

– статті, монографії, підручники, посібники, науково-методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій (препринти або постпринти);

– наукові публікації працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в Репозитарію з боку видавництв;

– автореферати, дисертації, захищені працівниками Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

– інші матеріали наукового, освітнього, інформаційно-рекламного або методичного призначення (за бажанням авторів).

5.3. За видами електронних ресурсів Репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові, числові, картографічні дані, зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, інтерактивні мультимедіа, представлені у форматах, зазначених у п. 5.5.

5.4. Питання обов'язковості розміщення авторами тих чи інших матеріалів вирішує проректор з інноваційних досліджень та європейської інтеграції Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Проте в обов'язковому порядку розміщуються у Репозитарію матеріали, рекомендовані до видання Вченою радою університету, радами інституту/факультетів та видані при повному або частковому фінансуванні університету. При цьому автори заздалегідь повинні повідомляти видавців про політику відкритого доступу, яку підтримує університет, у тому числі і про розміщення матеріалів у Репозитарію, враховувати вищезазначене при укладанні договорів із видавництвами.

5.5. Роботи студентів, аспірантів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється у Репозитарії.

5.6. Не розміщуються в Репозитарії матеріали тимчасового значення: методичні вказівки, інструкції до лабораторних та практичних робіт, конспекти і презентації лекцій, електронні навчальні засоби (тренажери, відео-та аудіо-лекції, тести), рекламні буклети, листівки тощо.

5.7. У разі існування договорів із видавцями, що унеможливають розміщення у Репозитарії повного матеріалу, архівується його препринт або його описова частина (бібліографія, анотація), а також (при відсутності заборони з боку видавця) перша сторінка з посиланням на ресурс зберігання матеріалу.

6. ПРИНЦИПИ НАПОВНЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕПОЗИТАРІЮ

6.1. Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробленого Массачусетським технологічним інститутом, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Access Initiative Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

6.2. Репозитарій поповнюється документами шляхом самоархівування матеріалу автором.

6.3. Адміністратор Репозитарію реєструє авторів, надаючи їм права депозитора.

6.4. Депозитором може бути або автор, або фахівець відділу науково-технічного розвитку та європейської інтеграції.

6.5. Для отримання можливості самоархівування автори повинні зареєструватись та отримати відповідні права для роботи. Самостійне архівування авторами матеріалів можливе після надання ними згоди на розміщення матеріалу на умовах Авторського договору(договору приєднання) (Додаток 2).

6.6. Процедура архівування в Репозитарій матеріалів здійснюється шляхом поетапного заповнення полів, які містять основні дані про матеріали (метадані): автор, назва, рік видання, анотація, джерело, видавництво, організація тощо та файлу матеріалу в одному з наступних форматів:

Формати, що рекомендуються для застосування, при розміщенні матеріалів		
Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe PDF	pdf
Презентація	Microsoft Powerpoint	ppt
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	WAV,MP3	wav, mp3
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe

Типи форматів можуть бути іншими за погодженням із службами університету, які забезпечують технічну та програмну підтримку Репозитарію.

6.7. Якщо Науково-технічна рада визнає низький рівень матеріалу, представленого автором у Репозитарії, адміністратор має право вилучити цей документ з eUSPUIR.

6.8. Хронологічні рамки зберігання матеріалів у Репозитарії не встановлюються.

6.9. Для забезпечення максимально повного представлення наукового, науково-методичного потенціалу університету в науково-освітньому просторі передбачається здійснювати згідно Додатка 1 контроль за розміщенням матеріалів усіх типів, зазначених у п. 4.2, наступним чином:

– завідувачі кафедр та відділ науково-технічного розвитку та європейської інтеграції контролюють самоархівування авторами матеріалів на етапі аналізу щорічних звітів викладачів з науки, у формі яких передбачено посилання на місце розміщення в Репозитарії);

– відділ аспірантури та докторантури контролює самоархівування авторефератів і дисертацій авторами, які захистили дисертації у спеціалізованих вчених радах університету та інших організацій;

6.10. При визначенні щорічного наукового рейтингу викладачів та структурних підрозділів університету за відповідною методикою враховувати факт розміщення у Репозитарії.

7. АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР

7.1. Відкритий доступ не відмінює авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, підтверджуючи це в Авторському договорі (договорі приєднання) (Додаток 2).

7.2. Твір не може бути розміщений eUSPUIR, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, яка охороняється державою.

7.3. Підписуючи Авторський договір (договір приєднання) автор передає університету на безоплатній основі невиключні права на:

- використання матеріалів без одержання прибутку;
- відтворення матеріалів чи їх частин в електронній формі;
- надання електронних копій матеріалів у відкритому доступі в мережі Інтернет.

7.4. Автор і Університет зобов'язуються належним чином виконувати всі умови, зазначені в Авторському договорі (договорі приєднання).

Начальник відділу науково-технічного розвитку
та європейської інтеграції

Л. В. Логіна

Юрисконсульт

О. М. Дудник

Додаток 1 до «Положення про Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені
Павла Тичини»

Типи творів	Підрозділи та автори, які надають твори для архівування та здійснюють самоархівування		Підрозділи, що контролюють архівування та самоархівування		
	Редакції наукових журналів	Автори творів	Відділ науково-технічного розвитку та європейської інтеграції	Відділ аспірантури та докторантури	Завідувачі кафедр
Наукові та науково-методичні					
Статті	Упродовж місяця після публікації	Упродовж місяця після публікації	Упродовж року		При підведенні підсумків календарного року
Тези доповідей конференцій	–	Упродовж місяця після проведення	Упродовж року		При підведенні підсумків календарного року
Автореферати	–	Упродовж місяця після захисту	Упродовж року	При підведенні підсумків календарного року	
Дисертації	–	Упродовж року після захисту (можливий варіант розміщення без списку	Упродовж року	При підведенні підсумків календарного року	

		використаних джерел)			
Монографії	–	Упродовж місяця після публікації	Упродовж року		При підведенні підсумків календарного року
Охоронні документи	–	Упродовж місяця після отримання	Упродовж року		При підведенні підсумків календарного року
Навчальні					
Підручники	–	Упродовж місяця після публікації (за бажанням автора)	Упродовж року		Упродовж місяця після публікації
Навчальні посібники	–	Упродовж місяця після публікації (за бажанням автора)	Упродовж року		Упродовж місяця після публікації
Інформаційно-рекламні					
Книги	–	Упродовж місяця після публікації (за бажанням автора)	Упродовж року		Упродовж місяця після публікації
Газети	–	Упродовж місяця після публікації	Упродовж року		Упродовж місяця після публікації
Журнали	–	Упродовж місяця після публікації	Упродовж року		Упродовж місяця після публікації

АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР

Електронної системи eUSPUIR про передачу невиключних прав на використання твору

Цей АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР (далі – ДОГОВІР) є договором приєднання, укладений між АВТОРОМ твору _____ і Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини (далі – УНІВЕРСИТЕТ) в особі _____, що діє на підставі Статуту.

Договір приєднання - договір, умови якого встановлено УНІВЕРСИТЕТОМ і який може бути укладений лише шляхом приєднання АВТОРА до запропонованого договору в цілому. АВТОР не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст. 634 Цивільного кодексу України). У випадку, коли твір створено у співавторстві, розміщуючи такий твір у Інституційному репозитарію eUSPUIR, кожен із співавторів приймає умови цього ДОГОВОРУ.

За цим ДОГОВОРОМ АВТОР передає УНІВЕРСИТЕТУ на безоплатній основі невиключні права на використання твору, починаючи з моменту розміщення твору в Інституційному репозитарію eUSPUIR, а саме:

- на використання твору без одержання прибутку;
- на відтворення твору чи його частин в електронній формі;
- на надання електронних копій твору у відкритому доступі в мережі Інтернет.

АВТОР гарантує, що на момент розміщення твору в eUSPUIR:

- майнові права на твір ні повністю, ні в частині нікому не передано (не відчужено);
- майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

АВТОР несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує УНІВЕРСИТЕТУ всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

АВТОР і УНІВЕРСИТЕТ зобов'язуються належним чином виконувати умови цього ДОГОВОРУ.

АВТОР зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

ДОГОВІР набирає чинності з моменту підписання. Він може бути розірваний на вимогу АВТОРА, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору в Інституційному репозитарію eUSPUIR, а також якщо ДОГОВІР містить інші умови, обтяжливі для АВТОРА.

Усі спірні питання, які виникають у зв'язку з виконанням цього ДОГОВОРУ, вирішуються шляхом переговорів, а у випадку недосягнення згоди, в суді відповідно до чинного законодавства України.

АВТОР

(прізвище, ім'я по-батькові)
Адреса

«__»_____ 2020 р.

УНІВЕРСИТЕТ

Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

Вул. Садова, 2, м. Умань,
Черкаська обл., 20300

«__»_____ 2020 р.